

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Технології соціальної адвокації»
2021 – 2022 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Викладач	Попова Анастасія Сергіївна, к.пед.н., ст. викладач кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	https://dspace.bdpu.org/handle/123456789/1134 https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=19
Контактний телефон	050 335 99 68
Е-mail викладача	kovaleva.anastasia.45@gmail.com
Графік консультацій	вівторок: 12.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	4/120	16	16	88	залік
заочна		12	6	102	

Семестр: V семестр.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: соціальна робота, представництво інтересів, соціальна адвокація, адвокація, лобювання.

Мета курсу: сприяти розвитку професійної компетентності майбутніх соціальних працівників, засвоєнню теоретичних знань з технологій соціальної адвокації, практичних умінь розробляти соціальні адвокаційні кампанії.

Предмет курсу: технології соціальної адвокації в соціальній роботі.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК-4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК-4 Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

Результати навчання:

ПР-15 Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПР-6 Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

Зміст курсу:

Тема 1. Теорія та історія соціальної адвокації.

Актуальність адвокації в системі соціальної роботи. Сутність поняття «адвокація», її функції та принципи. Особливості адвокації: види, типи та стратегії адвокації. Відмінність адвокації та лобювання. Роль соціальної адвокації у демократичних перетвореннях. Роль соціального працівника у системі соціальної адвокації.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення соціальної адвокації у системі соціальної роботи в Україні та світі.

Загальний огляд законодавчої та нормативно-правової бази адвокації. Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги представництва інтересів. Гілки та рівні влади в Україні. Процес прийняття рішень на державному рівні. Процес прийняття рішень на регіональному рівні. Процес прийняття рішень на місцевому рівні. Особливості парламентської адвокації.

Тема 3. Адвокаційна діяльність як процес.

Адвокаційна кампанія: сутність та рівні. Учасники процесу соціальної адвокації: об'єкти та суб'єкти адвокаційної кампанії. Чек-лист адвокаційної кампанії. Етапи кампанії «адвокасі». Інструмент «Дерево причин і наслідків» та метод «Але чому» у системі формулювання проблем адвокаційної кампанії. Технологія постановки цілей SMART.

Тема 4. Організаційно-цільові засади планування та розробки адвокаційної кампанії.

Етапи та методи визначення проблем для адвокаційних кампаній в соціальній роботі. Технологія визначення причин і наслідків проблеми для адвокаційної кампанії. Особливості формулювання мети і завдань кампанії адвокасі.

Тема 5. Адвокація як метод впливу.

Ідентифікація стейкхолдерів і мішеней. Типи мішеней в соціальній адвокації. Комунікація з громадою, мішенями та стейкхолдерами. Складання плану адвокаційної кампанії та її реалізація. Аналіз ризиків. Ресурси адвокаційної кампанії. Побудова коаліції та взаємодія з партнерами в адвокаційній кампанії. Опис логіко-структурної матриці адвокаційної кампанії. Правила проведення переговорів з мішенями адвокаційної кампанії. Способи нейтралізації/переконання опонентів адвокаційної кампанії. Підготовка та передача ключового повідомлення.

Тема 6. Інструменти та методи адвокації.

Юридичні методи (Звернення громадян, інформаційні запити, депутатські запити, судові позови, петиції, листи до різних установ, громадська експертиза, доручення виборців). Громадська дипломатія (особисті зустрічі з посадовцями (мішенями), проведення переговорів, консультації, участь у засіданнях, які проводять органи влади (депутатські комісії, тощо), круглі столи, громадські ради, експертні ради, залучення відомих людей). Акції прямої дії (Мітинги, форуми, пікетування, збір підписів, опитування, розповсюдження друкованих матеріалів, страйки, марші, бойкоти, блокування, флешмоби, перформанси, концерти, тематичні виставки, наметові табори, голодування). Методи, передбачені Законом про місцеве самоврядування (громадські обговорення, громадські слухання, збори громадян за місцем проживання, місцева ініціатива, органи самоорганізації населення). Робота зі ЗМІ (Прес-конференції, брифінги, розсилання прес-анонсів та прес-релізів, поширення інформації в соцмережах, відкриті листи в засоби масової інформації, інтерв'ю, аналітичні матеріали. Онлайн інструменти).

Тема 7. Моніторинг та оцінка адвокаційної кампанії.

Характерні риси моніторингу та оцінювання адвокації. П'ять питань для планування моніторингу і оцінювання адвокації. Інструменти для попереднього оцінювання та планування. Інструменти для отримання проміжних результатів для аудиторії, на яку спрямована адвокація. Управління знаннями.

Тема 8. Публічна складова адвокації.

Інформаційний супровід адвокаційної кампанії. Етапи налагодження системної роботи з журналістами. Медіа-адвокація: сутність, основна мета та завдання. Типи медіа-кампаній та основні елементи її стратегічного планування. Медіа-адвокація онлайн. Медіа-кампанії та інтернет.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної

новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю (метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): навчальний курс складається з лекційних, семінарських занять, самостійної та індивідуально-дослідної роботи.

Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності, що передбачає самостійне виконання різних видів робіт на оцінку. Унікальність тексту у самостійних роботах та ІНДЗ має бути не менше ніж 25 %.

Лекційні заняття передбачають ведення письмового (електронного) конспекту. Наявність конспекту є однією з вимог допуску до складання іспиту.

Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань за темою, спираючись на перелік рекомендованої літератури та самостійний пошук джерел для отримання необхідної інформації, з подальшим їх обговоренням у форматі дискусій, мозкових штурмів тощо. Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим, здійснюється у форматі очного або дистанційного (на платформі Zoom) спілкування викладача зі здобувачем (не пізніше, ніж через тиждень з моменту проведення заняття за розкладом та згідно графіку консультацій викладача) за умови узгодження часу перескладання з викладачем.

Підготовка завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи здійснюється до кожного семінарського заняття у письмовому (друкованому вигляді оформленому у Microsoft Word/ Power Point залежно від завдання) та електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань та презентацію власних напрацювань за завданнями самостійної роботи та ІНДЗ протягом семінарського заняття з теми або під час індивідуальної/групової консультації. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (друкований варіант та електронний варіант на платформі Moodle).

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку.

Допуск до заліку передбачений за умов: набрання 25 балів за роботу протягом семестру, наявності конспекту усіх лекцій, усно зданих тем за семінарськими заняттями, наявності роздрукованої папки з роботами (самостійних та індивідуальних завдань). Залік може проходити за двома формами (на вибір здобувачів ВО): письмовий залік та захист відповідей; тестування. За результатами продуктивної роботи протягом семестру та погодження з оцінкою – здобувачу може бути виставлена підсумкова оцінка, що дорівнює сумі балів набраних протягом семестру.

За умови невиконання політики курсу, наявності заборгованостей протягом семестру та недотримання дедлайнів визначених навчальним процесом та політикою курсу – здобувач не допускається до складання екзамену з дисципліни.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (комп'ютер, проектор); *програмне* (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, репозитарій); *наочність* (презентації у форматі Power Point).

Система оцінювання та вимоги:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота								Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Залік	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2.	50	100	
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				

Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5
6.2.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
6.3.	Виконання самостійної роботи до теми 6: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 5	0 - 5
6.4.	Виконання ІНДЗ до теми 1: - Методи адвокації; - Вирішення/складання тестів	0 - 10 0 - 5 0 - 5	0 - 15 0 - 10 0 - 5
Максимум за тему 6		25 балів	
Тема 7			
7.1.	Виконання самостійної роботи до теми 7: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 10	0 - 10
7.2.	Виконання ІНДЗ до теми 7: - Критерії і показники; - Вирішення/складання тестів	0 - 15 0 - 10 0 - 5	0 - 15 0 - 10 0 - 5
Максимум за тему 7		25 балів	
Тема 8			
8.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 3	-
8.2.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 2	-
8.1.	Виконання самостійної роботи до теми 8: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 5	0 - 10
8.2.	Виконання ІНДЗ до теми 1: - Таблиця; - Медіаплан; - Вирішення/складання тестів	0 - 15 0 - 5 0 - 5 0 - 5	0 - 15 0 - 10 0 - 5
Максимум за тему 8		25 балів	

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (залік).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

² Мінімальний допуск до заліку здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконані роботи протягом семестру.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E
35 – 49	FX
1 – 34	F

Список рекомендованих джерел:

1. Адвокасі в дії: 15 успішних місцевих ініціатив. Упоряд. І. Бринош, А. Бойко. Одеса: Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», 2013. 16 с.
2. Адвокаційна діяльність та її особливості роботи з парламентом. Лабораторія законодавчих ініціатив, 2017. К. 44 с.
3. Адвокаційна діяльність та некомерційне лобіювання в Україні: посібник / Прокопенко О.В. – Київ: 2017 – 82 с.
4. Адвокація для молодіжних рад: посібник. За ред. В. Усик. К. 2021. 40 с.
5. Громадська участь: підготовка аналітики, адвокація та втілення змін / П. Казмеркевич, О. Коваленко, О. Гвоздік, І. Тітаренко. - Київ, ФОП Ямчинський О.В., 2019. – 64 с.
6. Кучереносов В., Чернявська Л., Гончарук Т., Дурнева Т., Посібник з адвокації для жіночого руху в Україні. К. 2019. 100 с.
7. Кучереносов В., Чернявська Л., Гончарук Т., Дурнева Т., Посібник з адвокації для жіночого руху в Україні. К. 2019. 100 с.
8. Навроцький В.В., Менджул М.В. Кампанія адвокати як інструмент демократичних перетворень / В.В. Навроцький, М.В. Менджул. - Ужгород: „Видавництво Олександри Гаркуші”, 2011. - с.
9. Проведення адвокаційних медіа-кампаній: стратегія активних дій. За ред. Е. Шілдз. Фондації відкритого суспільства, 2010. 103 с.
10. Проведення адвокаційних медіа-кампаній: стратегія активних дій. За ред. Е. Шілдз. Фондації відкритого суспільства, 2010. 103 с.
11. Учебник по адвокати: практический гид по развитию навыков действия для осуществления общественных перемен. CReDO, 2004. 101 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО.
4. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство) <http://zakon4.rada.gov.ua/>

Зі змістом та політикою курсу ознайомена(ий).